

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.Nsf/link1/KP160246.html.

4. Типові вимоги до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорії "А", затверд. постановою Кабінету Міністрів України від 22 .07. 2016р. № 448 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/448-2016-%D0%BF>

5. Наказ «Про визначення спеціальних вимог» від 16.08.2016р. за №708 ДФС України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blind.sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini/roboza-z-personalom/spetsialni-vimogi/>

УДК 005.3:657.6

О.В. Артюх

ЗВ'ЯЗОК СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ДФС УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ ЗДІЙСНЕННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ПЕРЕВІРОК

При дослідженні інституційного розвитку податкового аудиту на перших етапах його становлення насамперед варто звернути увагу на специфіку взаємодії фахівців незалежного аудиту (при виконанні завдань у сфері оподаткування) і органів податкового контролю, та вирішити проблематику їх гармонійного співіснування в сучасному інституціональному середовищі. Поряд з цим слід зауважити, що наріжним каменем у нашому дослідженні є такий спосіб здійснення контролю в сфері оподаткування, як документальна перевірка, тому саме через призму її виконання важливо проаналізувати специфіку учасників контрольного процесу. В рамках даної статті через певні обмеження можливо тільки започаткувати дослідження зазначеної проблематики. Тому на цьому етапі зосередимо увагу лише на окремих інституційних рисах державного податного контролю.

Спочатку доцільно розглянути структурні компоненти апарату державної фіскальної служби України (далі – ДФС України), функціонування яких пов'язано (прямо чи опосередковано) з проведенням документальних перевірок платників податків (рис. 1).

На локальному рівні, тобто на рівні повноважень Об'єднаних державних податкових інспекцій (далі - ОДП) відповідних областей та державних податкових інспекцій (далі - ДП) у районах обласних центрів фахівцями з 01.01.2017р. не здійснюються документальні перевірки платників податків, проте на підставі вимог ст. 191 ПКУ виконуються інші функціональні завдання, результати яких, безумовно, формують певний інформаційний базис для структур ДФС обласного рівня щодо виконання податкових перевірок [1].

До таких завдань ДПІ податковим законодавством віднесено: сервісне обслуговування платників податків; реєстрація та ведення обліку платників податків і платників єдиного внеску, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням; формування, ведення Державного реєстру фізичних осіб, Єдиного банку даних про платників податків - юридичних осіб, законодавчо встановлених реєстрів; виконання інших нормативно визначених функцій сервісного обслуговування платників податків [1]. Відповідно до вимог ст. 19¹, 19² ПКУ контрольно-перевірочна робота закріплена виключно за контролюючими органами обласного та центрального рівнів. За центральним органом виконавчої влади в частині реалізації податкової та митної політики держави закріплені такі головні функції, як: координація діяльності контролюючих органів (пп. 19².1.1 п.19².1 ст. 19² ПКУ); прогноз, аналіз надходжень податкових платежів, вивчення впливу факторів на величину надходжень, надання узагальнюючих податкових консультацій та пропозицій щодо збільшення обсягу податкових платежів та зменшення втрат бюджету (пп. 19².1.3, 19².1.5 п.19².1 ст. 19² ПКУ); узагальнення практики застосування законодавства у сфері оподаткування (пп. 19².1.4 п.192.1 ст. 192 ПКУ) та деякі інші функції [1]. Резюмуючи призначення контролюючих органів центрального рівня, слід зауважити, що в цілому вони опосередковано впливають на перевірочну діяльність органів обласного рівня (шляхом проведення аналізу, моніторингу, консультування та інших заходів). Разом з цим доречно відмітити, що відповідно до Наказу ДФС України №856 від 12.10.2016р. «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку взаємодії між підрозділами органів державної фіскальної служби при організації, проведенні та реалізації матеріалів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи» до проведення документальних перевірок, які здійснюють посадові особи відповідних структурних підрозділів головних управлінь ДФС в областях, м. Києві, Офісу великих платників податків ДФС (підрозділи: аудиту; податків і зборів з фізичних осіб) можуть залучатись посадові особи підрозділів: інформаційних технологій; погашення боргу; митниць ДФС, експерти Спеціалізованої лабораторії з питань експертизи та досліджень ДФС, а до супроводження та інформаційно-аналітичного забезпечення проведення таких перевірок - посадові особи підрозділів територіальних органів ДФС [3]. У цьому сенсі представляється доречним виділити низку функціональних завдань, пов'язаних з виконанням перевірок платників податків контролюючими органами обласного рівня (табл. 1).

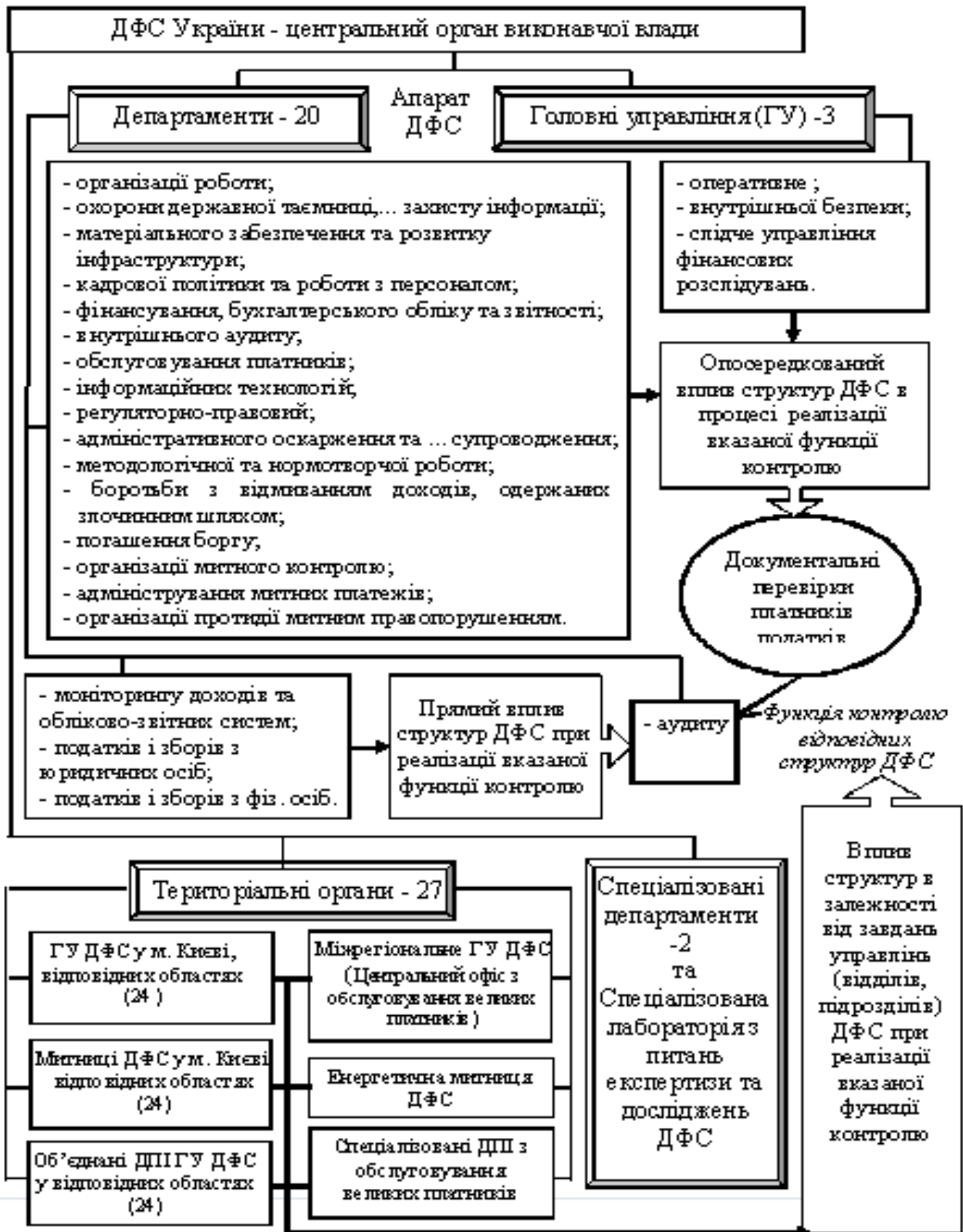

Рис. 1. Зв'язок структур ДФС при здійсненні документальних перевірок
Складено автором на підставі [2]

Таблиця 1

Матриця ступеню впливу контрольних функцій на податкове адміністрування в частині проведення перевірок платників податків

ПКУ (підпункт, пункт, стаття) [1]	Функція адміністрування податкових платежів у частині проведення перевірок платників податків Ступінь впливу окремих функцій	Прямий вплив	Непрямий вплив	
			Високий ступінь	Низький ступінь
01	02	03	04	05
пп. 19 ¹ .1.2 п.19 ¹ .1 ст. 19 ¹	Контроль за своєчасністю подання податкової звітності, своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати податкових платежів	+		
пп. 19 ¹ .1.4 п.19 ¹ .1 ст. 19 ¹	Контроль за встановленими законом строками проведення розрахунків в іноземній валюті	+		
	Контроль за дотриманням порядку приймання готівки для подальшого переказу	+		
	Контроль за дотриманням вимог щодо забезпечення можливості розрахунків за товари (послуги) з використанням електронних платіжних засобів	+		
	Контроль за дотриманням порядку проведення готівкових розрахунків, розрахункових операцій	+		
	Контроль за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, наявністю торгових патентів	+		
пп. 19 ¹ .1.6 п.19 ¹ .1 ст. 19 ¹	Контроль за правомірністю бюджетного відшкодування ПДВ	+		
пп. 19 ¹ .1.7 п.19 ¹ .1 ст. 19 ¹	Реєстрація та ведення обліку платників податків, осіб, які здійснюють операції з товарами, що перебувають під митним контролем, об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням, диференціація платників податків;		+	
пп. 19 ¹ .1.28 п.19 ¹ .1 ст. 19 ¹	Консультавання, надання інформаційно-довідкових послуг з питань податкового та іншого законодавства			+
пп. 19 ¹ .1.14 п.19 ¹ .1 ст.	Контроль у сфері виробництва, обігу та реалізації підакцизних товарів, їх цільового використання	+		

<i>19¹</i>				
<i>пп. 19¹.1.15</i>	<i>Контроль за прийняттям декларацій про максимальні</i>			
<i>п.19¹.1 ст. 19¹</i>	<i>роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію), та узагальненням відомостей у деклараціях</i>	+		
<i>пп. 19¹.1.25 п.19¹.1 ст. 19¹</i>	<i>Надання пропозицій щодо нормативно-правових актів з питань, що належать до компетенції органів</i>			+
<i>пп. 19¹.1.29 п.19¹.1 ст. 19¹</i>	<i>Інформування громадськості про реалізацію державної податкової і митної політики</i>			+
<i>пп. 19¹.1.31 п.19¹.1 ст. 19¹</i>	<i>Надання центральному органу виконавчої влади узагальнену практику застосування законодавства з питань оподаткування, сплати єдиного внеску</i>			+
<i>пп. 191.1.35 п.191.1 ст. 191</i>	<i>Вживання заходів до виявлення, аналізу та перевірки фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом</i>		+	
<i>пп. 19¹.1.46 п.19¹.1 ст. 19¹</i>	<i>Використання податкової інформації з інформаційно-телекомунікаційних систем та інших джерел в порядку та спосіб за нормами ПКУ</i>	+		

Узагальнюючи вищевикладене, відмітимо, що в апараті ДФС України структури центрального рівня - Департамент аудиту, Департамент податків і зборів з юридичних осіб, Департамент податків і зборів з фізичних осіб - здійснюють контроль за організацією роботи територіальних органів ДФС стосовно своєчасності, повноти нарахування та сплати податкових платежів. В системі податкового контролю безпосередню участь при здійсненні документальних перевірок платників податків приймають ГУ ДФС відповідних областей, до структури яких входять Управління аудиту (зокрема, їх відділи: перевірок платників основних галузей економіки; перевірок фінансових операцій; перевірок з окремих питань; перевірок ризикових платників; та інші). Втім на реалізацію їх функціональних завдань прямо впливає діяльність Управлінь податків і зборів з юридичних осіб (зокрема, їх відділів: адміністрування податку на прибуток; адміністрування ПДВ; та інших), Управлінь податків і зборів з фізичних осіб (зокрема, їх відділів: адміністрування податку на доходи фізичних осіб...; адміністрування єдиного внеску; адміністрування майнових податків і зборів з фізичних осіб; контрольно-перевірочної роботи; та інших) у частині проведення камеральних перевірок.

Отже, проведений огляд апарату ДФС України в контексті функціональних взаємозв'язків її структурних компонентів, на наше переконання, дає можливість на законодавчому рівні запропонувати їх оптимізацію у частині кадрового забезпечення, функціонального навантаження державних службовців, інших державних витрат.

Впевнені, що така оптимізація можлива шляхом залучення до документальних перевірок платників податків фахівців-практиків незалежного фінансового контролю (у вигляді проведення ними самостійних перевірок), але, звичайно, тільки за умови інституційних змін контролю у сфері оподаткування. Тому при дослідженні інституційного розвитку податкового аудиту вважаємо за доцільне проводити подальші дослідження саме у такому напрямку, як найбільш актуальному в системі фінансового контролю.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page5>.

2. Державна фіскальна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Офіційний портал / <http://sta-sumy.gov.ua/pro-sfs-ukraini/struktura/>

3. Наказ ДФС України №856 від 12.10.2016р. «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку взаємодії між підрозділами органів державної фіскальної служби при організації, проведенні та реалізації матеріалів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://vobu.ua/ukr/documents /item/nakaz-dfs-vid-121016-r-856%20](http://vobu.ua/ukr/documents/item/nakaz-dfs-vid-121016-r-856%20)].

Е.В. Байрамова

ПРОБЛЕМА ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО КРИЗИСА

Экологический кризис на современном этапе развития общества затронул не только природное пространство, но и сферу разума. На фазу информационного общества важной проблемой стало загрязнение информационного пространства, что представляет безусловную угрозу психологическому здоровью человека. В Советском Союзе господствовала единая марксистская идеология, знания четко вписывались в эту систему, составляя стройный и непротиворечивый ряд. Это предотвращало хаотизацию знания, с людей снималась ответственность за классификацию и фильтрацию информации, координаты были заданы, и сфера знаний была упорядочена. Затем, при переходе к информационному обществу, в связи с